

Saksbehandler: Carl S. Bjurstedt

Vår ref: 2015/3459 - 18 (432.3)

Deres ref:

Dato 31.03.2016

Møtereferat

Møtetema	Evaluering av virksomheten til FKF i Kongsvolterrenge 2011–15		
Møtet innkalt av	Dovrefjell nasjonalparkstyret	Referent	Carl S. Bjurstedt
Møtedato	20.11.2015	Møtetid	12:00 – 15:00
Møtested	Norsk villreinsenter nord, Hjerkin	Møteleder	Carl S. Bjurstedt
Deltakere, får referatet.	Trond Berger (Statskog), Robert Brenden (FKF), John Berge (FKF), Olaf Dobloug (FKF), Jo Halgunset (Dovrefjell FHK)Line Andersen (FMOP), Eli Grete Nisja (Oppdal kommune), Bernhard Svendsgard (Dovre kommune), Arne Johs Mortensen (SNO), Lars Børve og Carl S Bjurstedt (nasjonalparkforvaltere)		
Ikke tilstede			
Kopi	Oppdal og Dovre kommune, Fylkesmannen i Oppland, Vegard Gundersen		

Referatet er korrigert med innspill fra Jo Halgunset 20.11.15 og Robert Brenden samme dato.

Saksliste

1. Orientering om forvaltning og ansvarsfordeling i forvaltningen (CSB)

Hovedvekt på det som er endret siden møtet i 2011: Verneforskriftene er de samme, Dovrefjellrådet er nedlagt, Dovrefjell nasjonalparkstyret har nå overtatt som forvaltningsmyndighet for alle verneområdene i Dovrefjellområdet.

Arealene for fuglehundprøvene ligger i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark samt Kongsvoll og Hjerkin landskapsvernområder.

Videre brukes arealer i det nedlagte skytefeltet, dette gjelder også virksomheten til Dovrefjell FHK – jf. pkt 3. Disse vil bli vernet etter naturmangfoldloven, enten ved at arealene innlemmes i nasjonalparken eller ved vern som landskaps- eller biotopvernområde, jf. orientering i pkt. 0.

I nasjonalparken er det krav om tillatelse for (organisert) ferdsel som kan skade verneformålet og det er forbudt å forstyrre dyrelivet. Både i forhold til rypene, og ikke minst villreinen, der omfanget av ferdsel i Stropsljødalen er en utfordring. Dette er bakgrunnen for at virksomheten krever tillatelse fra nasjonalparkstyret. Tillatelsen nå ble gitt for 2015 med intensjon om forlengelse for ytterligere tre år om ikke evalueringen her skulle tilsi noe annet. Tillatelser gis normalt for fire år av gangen – en behandling per styreperiode.

I landskapsvernområdene er det ikke slike krav. Disse har gamle forskrifter, det er mulig de blir oppdatert i forbindelse med vern av skytefeltet, de vil da sannsynligvis få tilsvarende bestemmelser om ferdsel og forstyrrelse av dyreliv som nasjonalparken (og dispensasjon blir nødvendig også der).

Kommunen er myndighet etter hundeloven og eventuell nødvendig dispensasjon fra båndtvangbestemmelser må innhentes derfra.

Det vises ellers til vilkår i tillatelsen og kart over ytre avgrensning av områdene i denne. Videre til nasjonalparkstyrets hjemmeside der kart, forskrifter, hvem som sitter i styret m.m. finnes – se www.nasjonalparkstyret.no/dovrefjell.

2. Orientering om prøvevirksomheten og takseringene (RB/JB/OD)

Se referat fra 2010, vedlagt. Ikke store endringer.

7 dager **dommeropplæring** 5.-20.8. fordelt på 3 treningsdager (maks 140 ekvipasjer per dag) og 4 dager med autorisasjonsprøver (maks 120 per dag). Det kan foregå rypetaksering i regi av Statskog denne perioden, det skal da aldri være mer enn 140 ekvipasjer totalt ute hver dag inkludert takseringslagene.

13 dager jaktprøver over 4 helger fra 21.8. – tre helger à tre dager (fre-sø) og en à 4 (to-sø), maksimalt 200 ekvipasjer per dag. Sjelden maks antall.

Terreng er avgrenset av DFR og senere nasjonalparkstyret, jf. kart. Krav til forhåndsmelding og rapportering.

Definisjon av **ekvipasje: 1 fører, 1 hund**.

[CSBs merknad: Teoretisk maksimalt antall hver dag i det oppsatte programmet (ut fra begrensningene i dispensasjonen) tilsvarer 3 500 ekvipasjer. Dommere komme i tillegg. Anslagsvis 5 000 «personturer» ute i terrengene i løpet av prøveperioden? For sammenligning er det 11-12 000 passeringer ut + inn ved Kongsvoll og 3 500-4 000 passeringer ved Grønbakken dvs. rundt 7-8 000 personer totalt-grupper gir for lave tall, antar 8-10 000. Ikke alle disse er så langt inn at det er av betydning i fht. villreintrekket – jf. bl.a. pkt . 5 nedenfor.

Merknad / presisering fra FKF til overstående merknad:

Det er teoretisk maks ca. 3000 ekvipasjer i alle terrengene til sammen, inkl. dommere, beregnet ut fra det oppsatte programmet. En eier har ofte 2-3 hunder med seg. I terrengene Snøheimvegen-Kolla-Nystugguhøa er det gjennomsnittlig 55-60 ekvipasjer pr dag som utgjør maksimalt 1200 passeringer i disse områdene ut fra det oppsatte programmet dersom alle terrengene blir brukt alle 20 dager. Dette er teoretisk og viser ikke det reelle bilde i praksis. De to mest følsomme terrengene som går innover mot foten av Kolla og Hestgjeterhytta, Stropplsjødalen, er det bare 2 partier som bruker, dvs. ca. 25-30 personer hver dag, dvs. maks 90 personer over 3 dager. Det er totalt 4 prøver, 2 i overgangen aug.-sept. Og 2 i overgangen sept.-okt. Til sammen ca. 350 personer i løpet av sesongen innover mot det mest følsomme området. Dvs. det er en meget liten andel av totalen].

FKF inviterte deltakerne på møtet til å være med ut i terrenget nå til høsten for å se omfanget av aktiviteten er og hvordan dette er organisert og ledet av dommere og prøveledelse. FKF tar gjerne med seg GPS-tracksticks for å dokumentere sin ferdsel.

Villrein har forkjørsrett og reserveterreng skal være tilgjengelig. Grunneier (Statskog) har krav om at prøveleder har kontakt med oppsynsleder (jaktoppsynet). Har vært noen runder der en har flyttet til reserveterreng i forrige periode.

Det er f.eks. mulig å bytte Nystugguhøa med Hjerkinnhø, eller dele opp andre terrengdeler ved behov. Noen av terrengene kan nyttes av to partier ved å gå inn fra to sider.

FKF foreslo at terreng bak Armodshøi og Hjerkinnhøe bør kunne brukes som reserveterreng. Det bør være greit for NP-styret for de (små) delene som ligger i nasjonalparken.

Hele prøveterranget er, sett på landsbasis, et veldig godt rypeterreng (viktig med fugl for å få prøvd hundene!) og det er ikke så store variasjoner mellom de enkelte felt. I møtet ble sagt at det beste terrenget er de to feltene sør og nord for aksene Grønbakken – Kvitdalen (Hjerkin N lav og

Gåvålia). I merknad til referat presisert at det varierer fra år til år hva som er bra terreng.

I forhold til verneplanarbeidet for skytefeltet: Hele terrenget innenfor Lille Ringvei nyttes. Fra Snøheimvegen til Kollfoten er gode rypeterreng som er viktige for FKF sin virksomhet.

Tidligere problem med at hundeeiere som er dømt ut slipper hunden i andre deler av terrenget er nå lite pga. FKF's tiltak med endringer i Dommerhåndboka (reglementet for prøvene). Denne sier det kun er lov å slippe hunden under bedømmelse. Brudd på dette medfører utestengelse fra prøvene i to år.

3. Orientering om virksomheten i prøveterranget til Dovrefjell FHK (JH).

Treningsfelt i område Tverrfjellet – Geitberget, leier av Statskog, dispensasjon fra båndtvang gis av kommunen. I april er feltet åpent alle dager. Oppmøte kl. 1000 – 1500. 3-7 ekvipasjer pr dag. I perioden 15.07-19.08 er det faste tider og dager, ti-fre-lø-søn Inntil 5 parti à 10 ekvipasjer per dag. Anslår at det er aktiv bruk av terrenget ca. 25 dager i perioden. I august omtrent 350 ekvipasjer ute. I tillegg taksering på oppdrag fra Dovre Fjellstyret.

Terrenget brukes en del av hundeeiere som blir dømt ut eller ikke får delta i prøver i april. Brukerne er i hovedsak fra regionen, dvs. Lillehammer – Ålesund, men også brukere fra andre deler av landet.

Statskog har et villreinfridd prøveterranget i Nonshø øst for Hjerkinndammen - dette åpner 20.8. Vintertrening er tillatt i Hjerkinnhø. Statskog ønsker å få bukt med tjuvtrening, derfor viktig å ha noen terreng der det er lov å trene.

4. Kort orientering om arbeidet med vern av fhv. Hjerkinnskytefelt og eventuelle konsekvenser for prøvevirksomheten – formelt og reelt (LAN)

Viser til vedlagt presentasjon. Spørsmål fra FKF om det finnes område som kan kompensere for områder som eventuelt ikke blir lov å bruke?

Landbruk og reiseliv skal konsekvensutredes. Det blir høring med to forslag før sommeren 2016.

5. Orientering / synspunkter / observasjoner fra villreininteressene / fjelloppsynet (SNO - AJM)

Stroplsjødalen har så mye ferdsel at den delvis stopper reintrekket. Det går 8-10 000 personer inn fra Kongsvoll i løpet av sommersesongen – rundt 150 passeringer per dag. Inne i dalen (Kaldvella ca.) er dette redusert til 1 500-2 000 eller ca. 35-40 passeringer per dag i sesongen – begge veier. Fra Grønbakken ca. 1 500 – 2 000, ca 40 passeringer i døgnet.

Ved ca. 30 passeringer per døgn er en sti en begynnende barriere for villreinen i Snøhetta, ved ca. 220 er det full stopp, viser data fra Horisont Snøhetta.

LBO påpekte at tidligere gikk hovedtrekket på østsida av Kolla, men det har det har flyttet seg til vestsida av Kolla og går nå mellom Kolla og Brunkollen.

Det er viktig at trekket til høstbeitene ikke blir for mye forsinket, fordi villreinen, spesielt simlene har behov for å bygge seg opp igjen til en ny vinter og kalving våren etter. Trafikk / aktivitet innover Stroplsjødalen bidrar til å forsinke trekket.

Tidligere Hjerkinnskytefelt har gode helårsbeiter som villreinen bør få bedre tilgang til.

FKF stilte spørsmål til at stammen er økende, tross endret trekkemønster og om det er sikkert at trekkrutene vil endre seg igjen, eller om reinen har funnet ny rute som den vil bruke fremover. Det var flere plasser at reinen hadde lagt litt om på trekkrutene sine, mente de.

Kart som viser villreins bruk av området i juli-september i årene 2009-15 legges ved.

CSB viste til at det ikke er overensstemmelse mellom melding om observert villrein fra klubbene under prøvene og GPS-data merka rein – det har vært merka rein som ikke er observert, og det er observert rein uten at det har vært merka rein. Dette illustrerer både at det for arrangøren kan være vanskelig å oppdage rein, og at en ikke kan legge satellittdata alene til grunn.

6. Diskusjon

FKF mener deres virksomhet i august – 2 helger, maksimalt 200 hunder, ca. 180 ekvipasjer per dag [totalt 3+4 d á 180 = 1260], er liten i forhold til total belastning av ferdsel. Videre at de flytter prøvene ut av områder der de vet det er rein.

Videre ville FKF gjerne vite hvor lenge nåværende tillatelse kan forventes å bli forlenget. Svaret her er tre år til på nåværende vilkår om ikke dette møtet tilsier noe annet, det gjør det vel ikke ut-over noen justeringer. Videre vil det bli gitt tillatelser for fire og fire år normalt. Løpende evaluering, men det må nok oppstå uforutsette negative konsekvenser om det ikke skal kunne fortsette.

AJM viser til at det er relativt tilfeldig om man vet om det er rein i et område eller ei, man har aldri det fulle bildet, så kollisjoner vil oppstå uaktet GPS-merking, kontakt med oppsyn og godeintensjoner.

Når det gjelder aktivitet i det tidligere skytefeltet, ble det vist til at områdene her er gode helårsbeiter, og at rein i motsetning til hundep prøvene er et verneformål.

FKF pekte på at de er avhengig av å få tilgang på områder som kompensasjon dersom de må ut av områder på Hjerkin.

Det ble diskutert å innskrenke prøveområdene innerst i Stroplsjødalen og kompensere med områder øst for Armodshøi / Hjerkinshøe. Oppfattet enighet om at dette kan være mulig, men FKF stilte spørsmål om deres virksomhet var den som påvirket dette, siden den er såpass lav av total passeringer.

FKF påpekte også at deres virksomhet har pågått siden 1900 tallet i disse terrengene og virksomheten er den samme i dag som ved oppstart. FKF er derfor skeptisk på at deres virksomhet skal påvirke trekkrutene til reinen og mener det er ny moderne trafikk i området som må ta skylden for dette.

JH kommenterte også at dersom FKF sin virksomhet påvirket trekkrutene så skulle en ha sett dette på kartet med GPS-registreringen av rein, men kartet visste ikke endring mellom helg og hverdager i Stroplsjødalen.

Søndre del av Fokstugu LVO ble nevnt som mulig kompensasjon for Kaldvella- Nystugguhø-terrengene. Problemet her er mer sau og private grunneiere, vil i tilfelle bli et langt lerre å bleke.

Taket på 200 ekvipasjer per dag er ikke aktuelt å øke. Det framkom et ønske å kunne slippe til fler den fredagen det er NM unghund. Dette må i tilfelle legges til reserveterreng utenfor verneområdet.

Ønske fra FKF om møte med FMOP i høringsperioden for Hjerkin skytefelt.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

*Carl S. Bjurstedt
nasjonalparkforvalter*

Vedlegg:

- 1 Powerpointpresentasjon 20.11.15 Line Andersen - verneplanprosess skytefeltet
- 2 Villreinens bruk av området Hjerkin-Kongsvoll juli-september 2009-2015
- 3 Vilkår for fuglehundprøvene satt av nasjonalparkstyret 12.06.15 - Kart med avgrensing
- 4 Grenser for prøveområder fuglehundprøvene som foreslått i fellesmøte 20.11.15 - kart.
(Tittelen på kartet viser til at det er vedtatt av NP-styret 8.4.16 – dette er kun for å slippe redigering når (om) styret vedtar justerte grenser neste fredag)